

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-04-09

Ärendenummer SFSV-2026-00169

Handläggare

Anna Hedenström

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: anna.hedenstrom@socialsydvast.goteborg.se

Hemställan om genomlysning av stadens organisering av dataskyddsarbetet

Förslag till beslut

Socialnämnden Sydväst hemställer till kommunfullmäktige att, i samverkan med berörda nämnder, genomlysna Göteborgs Stads nuvarande organisering av dataskyddsarbetet för att säkerställa att den är ändamålsenlig, samt ta fram förslag till eventuella förändringar av organisering och styrning.

Sammanfattning

Göteborgs Stad har under de senaste åren genomfört förändringar i organiseringen av dataskyddsarbetet. Förvaltningen bedömer dock att det kvarstår strukturella utmaningar. Trots intentionen att stärka stödet upplevs avståndet mellan den centrala expertisen och kärnverksamheten fortfarande som för stort. Det gäller både i förhållande till Dataskyddsombuden (DSO) på intraservice samt i förhållande till Dataskyddsfunktionen på stadsledningskontoret. Nuvarande situation försvårar och försenar den digitalisering som krävs för att förvaltningen ska kunna effektivisera verksamheten, möta våra målgruppers behov och klara rekryteringen för framtiden.

Mot denna bakgrund föreslås en hemställan om genomlysning av den nuvarande organiseringen. Syftet är att säkerställa en struktur som är ändamålsenlig och kan erbjuda ett proaktivt och effektivt stöd. Förvaltningen ser också behov av en granskning som utgår från djupare verksamhetskunskap för att kunna möta en digitalisering med hög nivå på informationssäkerhet och dataskydd.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget avser en genomlysning och medför inga direkta kostnader utöver ordinarie samverkansarbete. Syftet med genomlysningen är att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet i stadens arbete.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Ett fungerande och verksamhetsnära dataskydd är en förutsättning för att skydda invånarnas, brukarnas och medarbetarnas personuppgifter. Genom att säkerställa att stödet är effektivt ökar förutsättningarna för att göra rättssäkra bedömningar som håller över tid.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Tjänsteutlåtande 2017 (Grundbeslut DSO)
2. Handling 2023 nr 223 (Översyn organisation)

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen föreslår en hemställan till kommunstyrelsen om att genomlysastadens organisering av dataskyddsarbetet. Detta mot bakgrund av att nuvarande ordning, enligt uppföljningar och dialoger, inte ger de förutsättningar som krävs för ett ändamålsenligt och verksamhetsnära stöd i det löpande digitaliseringsarbetet.

Bakgrund

Dataskyddsförordningen, som reglerar behandling av personuppgifter, blev svensk lag i maj 2018. Med personuppgifter menas varje upplysning som rör en identifierad eller identifierbar fysisk person. Alla verksamheter som behandlar personuppgifter måste följa dataskyddsförordningen. Det innebär bland annat att följa de grundläggande principerna, se till att personuppgiftsbehandlingar har en rättslig grund och att informera de registrerade hur deras personuppgifter hanteras. Ansvaret för att säkerställa följsamheten mot dataskyddsförordningen i Göteborgs Stad ligger på varje nämnd.

Rollen som dataskyddsbud regleras i dataskyddsförordningen. Dataskyddsbudets huvudsakliga uppgifter är att:

- Ta tillvara de registrerades rättigheter
- Övervaka följsamheten till dataskyddsförordningen
- Ge råd och information till personuppgiftsansvarig
- Ge råd angående konsekvensbedömningar (en riskbedömning vid behandling av personuppgifter)
- Ge råd och information till de registrerade
- Vara kontaktpunkt och samarbeta med Integritetsskyddsmyndigheten
- Rapportera till den högsta ledningen (nämnden)

En kommungemensam intern tjänst för dataskyddsbud inrättades hos nämnden för intraservice 2017. Syftet var att samla kompetens centralt eftersom det skulle bli mer kostnadseffektivt och likvärdigt.

Några år senare visade en utredning att staden hade god formell regelefterlevnad men att verksamheterna saknade operativt stöd. För att stärka den strategiska styrningen och öka stödet beslutades 2023 att flytta det strategiska ansvaret till stadsledningskontoret (SLK), medan expertstödet (DSO) kvarstod på intraservice med ett fortsatt starkt fokus på oberoende granskning.

Dataskyddsfunktionen på stadsledningskontoret var tänkt att ha ett strategiskt perspektiv avseende dataskyddsfrågor, men också kunna hjälpa förvaltningar och bolag på den operativa nivån. Funktionen skulle bli en integrerad del i informationssäkerhetsarbetet som helhet och placeringen på stadsledningskontoret möjliggöra synergier med digitaliseringsarbetet i staden.

Det är också i sammanhanget värt att notera att Göteborgs stads riktlinje för styrning, samordning och finansiering av digital utveckling och förvaltning som fastställdes av kommunfullmäktige 2021 och reviderades 2025, ger nämnder utökad ansvar

för verksamhetsspecifika system och tjänster. Det innebär utökade krav på dataskyddsarbetet.

Styrningen på verksamhetens utveckling med stöd av digitalisering är tydlig. I kommunfullmäktiges budget 2026 står att ”Digitaliseringsfunktioner är till för att förenkla processer och förbättra kvaliteten. Dataskyddsarbetet ska fortsätta utvecklas.”

Förvaltningens bedömning

Trots olika organiseringar av dataskyddsarbetet bedömer förvaltningen att utmaningarna med att få ett effektivt och proaktivt stöd i verksamhetsutvecklingen kvarstår. Detta försvårar och försenar den digitalisering som krävs för att vi ska kunna effektivisera verksamheten, möta våra målgruppers behov och klara framtidens rekryteringsbehov.

Förvaltningen vill betona att vi har stor respekt för dataskyddsombudets och dataskyddsfunktionens svåra uppdrag men konstaterar att nuvarande organisering inte svarar upp mot verksamhetens behov av stöd i en alltmer komplex digital miljö.

Det stöd vi erhåller från DSO är i huvudsak av generell och granskande karaktär. Förvaltningen upplever att nuvarande arbetssätt i praktiken leder till mycket restriktiva tolkningar där alternativa, säkra och mer effektiva lösningar inte i tillräcklig grad prövas. I vissa fall innebär detta att analoga arbetssätt, såsom internpost, förespråkas framför digitala lösningar med hög säkerhetsnivå, vilket riskerar att motverka stadens ambitioner inom digitalisering.

Detta belyser vikten av ett helhetsperspektiv på informationssäkerhet, där dataskydd, cybersäkerhet och andra aspekter av trygg digitalisering beaktas tillsammans. Fokus bör ligga på att identifiera och förebygga faktiska risker på ett rimligt sätt, så att personuppgifter kan hanteras säkrare i praktiken. Nya tekniska lösningar kan ofta ge högre säkerhet både för personuppgifter och mot cyberhot än äldre system, men dataskyddsarbetet riskerar att bli en bromskloss om det enbart fokuserar på formella regelverk istället för att möjliggöra säkra, effektiva och riskmedvetna digitala processer.

Förvaltningen anser också att den rådgivning som lämnas i samband med konsekvensbedömningar ofta är komplex och förutsätter en hög grad av juridisk expertkunskap för att fullt ut kunna tolkas och omsättas. Detta innebär i praktiken att verksamheten har svårt att självständigt gå vidare i arbetet utan ytterligare dialog och förtydliganden, vilket ofta leder till upprepade justeringar och förlängda ledtider i utvecklingsprocesser.

I omvärldsbevakningen inför beslut om uppdrag att utreda hur ett ändamålsenligt och stadengemensamt dataskydd kan organiseras (2023) framkom att Göteborg särskiljer sig på tre områden: antalet dataskyddsombud (DSO) var fler till antalet, prioriteringen av det granskande uppdraget högre vilket slutligen ger en större omfattning på granskningen.

Förvaltningen har de senaste åren förstärkt sin dataskyddsorganisation, ändå menar DSO att förvaltningen behöver allt mer resurser inom området. Detta går inte i linje med att minska administrationen och gynna kärnverksamheten.

I takt med att digitaliseringen ökar ställs högre krav på att bygga in dataskyddet tidigt i processerna. Idag upplevs den centrala DSO-funktionen ofta ha en tonvikt på oberoende granskning och kontroll i efterhand.

Även om det strategiska ansvaret flyttades till Stadsledningskontoret (2024) genom Dataskyddsfunktionen bildande har det stöd som i planeringen utlovades i stort uteblivit.

Förvaltningens uppfattning är att DSO och DSF inte har lyckats överbrygga gapet mellan den juridiska kravställningen och den operativa verkligheten i kärnverksamheten.

Det finns också utmaningar med otydliga gränssnitt mellan de båda funktionerna.

En genomlysning behöver analysera varför den avsedda effekten – ett tydligare stöd till nämnderna – till stor del har uteblivit och hur situationen kan åtgärdas.

De fyra regionala socialförvaltningarna ser inget självändamål i att DSO ska finnas på respektive förvaltning. Det ultimata vore om det fanns ett effektivt stöd att tillgå centralt.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Anna Hedenström

Annika Ljungh

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör